

เทคโนโลยีที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารการศึกษา
Essential Technology for Educational Administrator

นภาพร ศรีฤทธิ

สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บทคัดย่อ

การบริหารการศึกษาเป็นกระบวนการดำเนินงานด้านการศึกษาของกลุ่มบุคคลโดยอาศัยกระบวนการ และทรัพยากรในการบริหารงาน มีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพตามความต้องการของสภาพสังคม การนำเทคโนโลยีใหม่ๆเข้ามาช่วยในการบริหารจัดการกับข้อมูล และสารสนเทศทางการศึกษา ถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหารการศึกษาในทุกระดับการบริหาร หากผู้บริหารสามารถจัดการสารสนเทศให้เป็นระบบที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย สะดวก และรวดเร็ว จะช่วยให้การบริหารการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น บทความนี้ จึงต้องการนำเสนอเรื่อง “เทคโนโลยีที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารการศึกษา” ประกอบด้วย ความหมายของเทคโนโลยี ความสำคัญของเทคโนโลยี การบริหารการศึกษา บทบาทผู้บริหารการศึกษา และเทคโนโลยีที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารการศึกษา ไว้เป็นข้อมูลเพื่อสนับสนุนการศึกษาค้นคว้าต่อไป

คำสำคัญ : เทคโนโลยี, การบริหารการศึกษา, เทคโนโลยีสำหรับนักบริหารการศึกษา

Abstract

Educational administration is a process of education of a group of people based on and administrative resources. The goal is to develop human resources to have quality according to the needs of social conditions. The introduction of new technologies to help manage data and educational information. It is an important tool to support the decision of education administrators at all levels of administration. If the education administrators can manage the information into a system that is easily accessible, convenient, and fast .These will help the administration of education to be more effective. This article therefore wants to present the subject "Technology needed for education administrators" Contains the definition of technology, the importance of technology, Educational administration, Educational administrator roles and Essential Technology for Educational Administrator as information to support further studies.

Keyword: Technology, Educational Administration, Essential Technology for Educational Administrator.

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีในปัจจุบันและที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคตมีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วมากเมื่อเปรียบเทียบกับ การเปลี่ยนแปลงในอดีตที่ผ่านมา ทำให้มีอิทธิพลต่อทั้งเศรษฐกิจสังคมและการศึกษาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สถานศึกษาจะต้องปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารและการจัดการศึกษาให้เอื้อต่อโลกยุคดิจิทัล กล่าวคือมีภาวะผู้นำการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลจัดการศึกษาที่เน้นพัฒนาผู้เรียนให้สามารถดำเนินชีวิตและการทำงานโดยอาศัยความรู้ในวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง

ศ.ดร.ธีระรุญเจริญ,2562:9 กล่าวว่า การบริหารการศึกษามีความสำคัญมากเพราะการศึกษาของเยาวชนหรือคนในประเทศจะดีหรือเลว จะทำให้คนในประเทศแข่งขันกับคนในประเทศอื่น ๆ ได้ดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับ การบริหารการศึกษา หรืออีกนัยหนึ่งก็คือขึ้นอยู่กับผู้บริหารการศึกษาของบ้านเมืองนั่นเอง หากประเทศใด ได้นักบริหารการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจงานด้าน การศึกษา และผลกระทบของการศึกษาต่อความก้าวหน้าของประชาชนและประเทศชาติแล้ว ประเทศนั้นก็จะมี ความรุ่งเรืองในทุกๆทาง ในทางตรงกันข้ามหากประเทศใดไม่มีนักบริหารการศึกษาที่เก่งและทำงานโดย กำหนดเอาความก้าวหน้าและความรุ่งเรืองของประเทศชาติเป็นธงชัยแล้ว ก็ยากที่ประเทศนั้นจะรุ่งเรืองได้

ดร.ศศิธดา แพงไทย :2559:11 กล่าวว่า ผู้บริหารการศึกษาเป็นบุคคลที่มีสำคัญต่อการจัดการศึกษา ให้มีประสิทธิภาพ จะต้องรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง พัฒนาตนเองให้เป็นผู้นำยอดเยี่ยม ปรับเปลี่ยนองค์กรให้ ทันสมัย พัฒนาที่มงานให้เป็นผู้คนแห่งการเรียนรู้พัฒนากระบวนการที่คนใหม่ให้เกิดขึ้นในองค์กรขับเคลื่อนด้วย ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการใหม่ๆ ส่งเสริมสนับสนุนทั้งด้านงบประมาณสื่ออุปกรณ์อย่างเพียงพอให้ ความสำคัญกับความสัมพันธ์ของผู้ปฏิบัติงานในองค์กรและนอกองค์กรให้ความสนใจต่อวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่ง ผลสัมฤทธิ์ ปรับเปลี่ยนวิธีสอนของครูให้มีเทคนิคใหม่ๆ พัฒนาหลักสูตรส่งเสริมด้านเทคโนโลยีและการบูรณา การทักษะทางสังคม ทักษะชีวิต รวมทั้งปรับบทบาทในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ชมรมศิษย์เก่าและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในชุมชนท้องถิ่น สถานประกอบการที่ จะส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

จะเห็นได้ว่าการบริหารการศึกษาให้ทันต่อความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีในโลกปัจจุบันผู้บริหาร การศึกษาจึงจำเป็นต้องมีความรู้และมีทักษะการใช้งานเทคโนโลยีใหม่ๆ ตระหนักถึงความสำคัญของการนำ เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการบริหารจัดการกับข้อมูล และสารสนเทศทางการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นระบบ คอมพิวเตอร์ ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ระบบการติดต่อสื่อสารข้อมูล ฯลฯ การเลือกใช้เทคโนโลยีที่ เหมาะสมเข้ามาจัดการกับข้อมูลสารสนเทศ จึงถือเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างมากที่จะช่วยสนับสนุนการตัดสินใจของ ผู้บริหารการศึกษาในทุกระดับการบริหาร หากมีการจัดการกับระบบสารสนเทศอย่างเป็นระบบก็จะสามารถ เข้าถึงสารสนเทศต่างๆได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น ทำให้การบริหารการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น บทความนี้ต้องการนำเสนอความรู้เกี่ยวกับความหมายของเทคโนโลยีและความสำคัญของเทคโนโลยี การบริหารการศึกษา ผู้บริหารการศึกษา บทบาทของผู้บริหารการศึกษา เทคโนโลยีที่จำเป็นสำหรับผู้บริหาร การศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนการศึกษา

ความหมายของเทคโนโลยี

คำว่า เทคโนโลยี ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า "Technology" ซึ่งมาจากภาษากรีกว่า"Technologia" แปลว่า การกระทำที่มีระบบ

(Carter V.Good, 1973) เทคโนโลยี หมายถึง การนำวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้ในงานด้านต่างๆ เพื่อปรับปรุงระบบนั้น ๆ

ก่อน สวัสดิ์พาณิชย์ 2517: 84 กล่าวว่า เทคโนโลยี เป็นการนำเอาแนวความคิด หลักการ เทคนิค ความรู้ ระเบียบวิธี กระบวนการ ตลอดจนผลผลิตทางวิทยาศาสตร์ทั้งในด้านสิ่งประดิษฐ์และวิธีปฏิบัติมาประยุกต์ใช้ในระบบงานเพื่อช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการทำงานให้ดียิ่งขึ้นและเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานให้มีมากยิ่งขึ้นการนำเทคโนโลยีมาใช้กับงานในสาขาใดสาขาหนึ่งนั้น เทคโนโลยีจะมีส่วนช่วยสำคัญ 3 ประการ และถือเป็นเกณฑ์ในการพิจารณานำเทคโนโลยีมาใช้ด้วย คือ

1) ประสิทธิภาพ (Efficiency) เทคโนโลยีจะช่วยให้การทำงานบรรลุผลตามเป้าหมายได้อย่างเที่ยงตรงและรวดเร็ว

2) ประสิทธิภาพ (Productivity) เป็นการทำงานเพื่อให้ได้ผลผลิตออกมาอย่างเต็มที่มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ เพื่อให้ได้ประสิทธิผลสูงสุด

3) ประหยัด (Economy) เป็นการประหยัดทั้งเวลาและแรงงานในการทำงานด้วยการลงทุนน้อยแต่ได้ผลมากกว่าที่ลงทุนไป

กู๊ด (Good 1973) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เทคโนโลยีการศึกษา คือ การนำหลักการทางวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้เพื่อการออกแบบและส่งเสริมระบบการเรียนการสอนโดยเน้นที่วัตถุประสงค์ทางการศึกษาที่สามารถวัดได้อย่างถูกต้องแน่นอน มีการยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนมากกว่ายึดเนื้อหาวิชา มีการใช้การศึกษาเชิงปฏิบัติโดยผ่านการวิเคราะห์และการใช้ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ รวมถึงเทคนิคการสอนโดยใช้อุปกรณ์ต่างๆ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ สื่อการสอนต่างๆในลักษณะของสื่อประสม และการศึกษาด้วยตนเอง

วิจิตร ศรีสะอ้าน (2517) ได้ให้ความหมายว่า เทคโนโลยีการศึกษานั้นเป็นการประยุกต์เอาเทคนิควิธีการ แนวความคิด อุปกรณ์และเครื่องมือใหม่ๆมาใช้เพื่อช่วยแก้ปัญหาทางการศึกษา ทั้งในด้านการขยายงานและด้านการปรับปรุงคุณภาพของการเรียนการสอนตามนี้เทคโนโลยีการศึกษาจึงครอบคลุมเรื่องต่างๆ 3 ด้าน คือ การนำเอาเครื่องมือใหม่ๆมาใช้ในการเรียนการสอน การผลิตวัสดุการสอนแนวใหม่ รวมถึงการใช้เทคนิคและวิธีการใหม่ๆ

ความสำคัญของเทคโนโลยีการศึกษา

เสาวนีย์ (2528 : 9 –10) ได้กล่าวถึงเทคโนโลยีทางการศึกษาว่ามีความสำคัญต่อการศึกษาดังนี้

1. เทคโนโลยีทางการศึกษาสามารถทำให้การเรียนการสอนและการจัดการศึกษามีความหมายมากขึ้น นั่นเอง การนำเอาเทคโนโลยีทางการศึกษาเข้ามาใช้ในการศึกษาจะช่วยให้ผู้เรียนเรียนได้กว้างขวางยิ่งขึ้นเรียนได้เร็วขึ้นได้เห็นและได้สัมผัสกับสิ่งที่เรียนได้อย่างเข้าใจและยังทำให้ครูมีเวลาให้กับผู้เรียนได้มากขึ้น

2. เทคโนโลยีทางการศึกษาสามารถที่จะสนองในด้านความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ในการนำเอาเทคโนโลยีทางการศึกษาเข้ามาใช้ในการศึกษานั้น ผู้เรียนจะมีอิสระในการแสวงหาความรู้มีความรับผิดชอบทั้งต่อตัวเองและต่อสังคมมากขึ้นเป็นการเปิดทางให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถของเขา สนองเรื่องความสนใจและความต้องการของแต่ละบุคคลได้อย่างดี

3. เทคโนโลยีทางการศึกษาสามารถทำให้การจัดการศึกษาทั้งอยู่บนรากฐานของวิธีการทางวิทยาศาสตร์เป็นที่ยอมรับกันแล้วว่าในปัจจุบันวิธีการทางวิทยาศาสตร์เป็นวิธีหนึ่งซึ่งสร้างความเจริญก้าวหน้าให้แก่ทุกวงการ การนำเอาเทคโนโลยีทางการศึกษาเข้ามาใช้กับการศึกษา จะทำให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีระบบมากขึ้น มีการศึกษาค้นคว้าทดลองวิธีการแปลก ๆ ใหม่ ๆ อยู่เสมอและมีความสมเหตุสมผลตามสภาพการณ์การเปลี่ยนแปลงของสังคมจึงทำให้การจัดการศึกษาซึ่งเป็นรากฐานของระบบสังคมเจริญก้าวหน้าไปได้อย่างไม่หยุดยั้ง

4. เทคโนโลยีทางการศึกษาช่วยให้การจัดการศึกษามีพลังมากขึ้นสิ่งหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการสอนและการจัดการศึกษาที่คือสื่อออนไลน์วันจะพัฒนาตัวของตัวเองให้มีคุณค่าและสะดวกต่อการใช้มากขึ้น สื่อเป็นผลผลิตอย่างหนึ่งของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีย่อมเป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่าสื่อมีพลังมากเพียงใด ดังนั้นการนำสื่อมาใช้ในการศึกษาจึงเป็นเครื่องยืนยันได้ว่าการจัดการศึกษานั้นจะมีพลังมากขึ้น

5. เทคโนโลยีทางการศึกษาสามารถทำให้การเรียนรู้อยู่แค่เอื้อมในการเรียนรู้ของผู้เรียนมิได้จำกัดเฉพาะในด้านความรู้เท่านั้นแต่ยังปลูกฝังทักษะและเจตคติที่ดีงามแก่ผู้เรียนด้วยการนำเอาเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างกว้างขวางผู้เรียนได้เห็นสภาพความเป็นจริงในสังคมด้วยตาของเขาเอง เป็นการนำโลกภายนอกเข้ามาสู่ห้องเรียน ทำให้ช่องว่างระหว่างโรงเรียนกับสังคมลดน้อยลง เช่น การศึกษาผ่านทางโทรทัศน์ ภาพยนตร์ สไลด์ เป็นต้น

6. เทคโนโลยีทางการศึกษาทำให้เกิดความเสมอภาคทางการศึกษาการนำเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้กับการศึกษาทำให้โอกาสของทุกคนในการเข้ารับการศึกษาที่มีมากขึ้นเช่นการจัดการศึกษาอย่างไม่เป็นทางการหรือไม่มีพิธีรีตอง (Informal Education) การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน (Non-formal Education) ทำให้วิถีทางการเข้าสู่การศึกษาเป็นไปอย่างการจัดการศึกษาพิเศษแก่คนพิการและอื่นๆอิสระเสรีและกว้างขวางเพื่อความก้าวหน้าของแต่ละบุคคล ตามความสนใจ ความต้องการ และความสามารถของเขา

ปทีป เมธาคณวุฒิ. (2544). บทบาทของเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สามารถแบ่งออกเป็น 2 ด้าน ดังนี้

1. เทคโนโลยีการศึกษากับงานด้านการบริหารจัดการ ไม่ว่าจะเป็นการพิมพ์เอกสาร รายงานการคำนวณ การจัดทำฐานข้อมูลทะเบียนบุคคลให้ง่ายต่อการป้อนข้อมูล ค้นหาและจัดเก็บข้อมูลดังกล่าวโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปด้านฐานข้อมูล รวมถึงการติดต่อสื่อสารผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การใช้ประโยชน์อิเล็กทรอนิกส์การประชุมทางไกลผ่านเครือข่ายเป็นต้น

2. เทคโนโลยีการศึกษากับงานด้านการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน การติดต่อระหว่างครูกับผู้เรียนโดยตรงผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนการใช้คอมพิวเตอร์เป็นสื่อการเรียนการสอน การเรียนการสอนทางไกล การสร้างห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลความรู้ได้มากขึ้น ข้อมูล ความรู้ที่อยู่ในรูปของหนังสือ วารสาร บทความต่าง ๆ สามารถสืบค้นได้จากห้องสมุดเหล่านี้ โดยไม่ต้องเดินทางไปยังห้องสมุดจริงซึ่งปัจจุบันกำลังเป็นที่นิยมแพร่หลาย

จึงสรุปได้ว่า เทคโนโลยีการศึกษามีความสำคัญต่อระบบการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในระบบ นอกระบบ หรือตามอัธยาศัย ทำให้สามารถดำเนินกิจกรรมต่างๆได้อย่างมีระบบ สะดวกและรวดเร็วมากขึ้น ทั้งนี้ยังมีความสำคัญต่อผู้บริหาร ครู นักเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาในการเข้าถึงข้อมูลการศึกษา โดยเฉพาะผู้บริหารการศึกษาที่มีความจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาเข้ามาช่วยในการบริหารจัดการศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

การบริหารการศึกษา

สมเดช สาวันตี (2553 : 32) การบริหารการศึกษา หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลปะในการทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกระบวนการเรียนรู้และความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมแห่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

ถวิล เกษสุพรรณ (2552 : 32) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงาน หรือ กิจกรรมต่างๆ ทางการศึกษาที่บุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ร่วมมือกันดำเนินงาน โดยใช้ทรัพยากรการบริหารเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นสมาชิกที่ดีมีคุณภาพของสังคมตาม วัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้

ธีระ รุณเจริญ (2553): หากจะกล่าวกว้าง ๆ จะมีผู้บริหารระดับนโยบาย ในกระทรวง กรม สำนัก กอง รวมทั้ง สำนักงานในส่วนภูมิภาคที่มีภาระหน้าที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบาย วางแผน จัดสรรงบประมาณ สนับสนุน ส่งเสริม ติดตามงานด้านการศึกษามีบุคลากร

สาริศา เจนเข้ว่า, เสวียน เจนเข้ว่า (2560) กล่าวว่า การเป็นนักบริหารมืออาชีพ ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ควรมีคุณลักษณะทั้งด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะส่วนบุคคล ความรู้และการคิด การปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ความสามารถทางการบริหารและความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงการมีภาวะผู้นำแบบร่วมมือมากกว่าการใช้อำนาจหรือการบังคับซึ่งบทบาทของนักบริหารมืออาชีพที่มีประสิทธิผล การทำหน้าที่ในการสร้างวิสัยทัศน์เพื่อความสำเร็จทางวิชาการสำหรับนักเรียนการสร้างบรรยากาศที่อบอุ่นเพื่อการศึกษา การปลูกฝังภาวะผู้นำให้กับบุคคลอื่น การปรับปรุงการเรียนการสอน และการบริหารจัดการกับคน ข้อมูล และกระบวนการ

สรุปได้ว่า ผู้บริหารการศึกษา หมายถึงผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ในการบริการจัดการศึกษารวมถึงความรับผิดชอบในแต่ละองค์กรที่จะต้องอาศัยกระบวนการทำงาน หรือกิจกรรมต่างๆ ทางการศึกษาที่บุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ร่วมมือกันดำเนินงาน โดยใช้ทรัพยากรการบริหารเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นสมาชิกที่ดีและมีคุณภาพของสังคมตามวัตถุประสงค์ที่องค์กรได้กำหนดไว้

บทบาทของผู้บริหารการศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษา มีหลายบทบาทขึ้นอยู่กับ ภารกิจและกิจกรรมการบริหารซึ่งการบริหารให้ประสบ ความสำเร็จต้องอาศัยหลายปัจจัยเข้ามาเกี่ยวข้องการบริหารงานการศึกษาในยุคปัจจุบันจะต้องสอดคล้องกับ การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก โดยเฉพาะสังคมแห่งการ เรียนรู้ในยุคของเทคโนโลยีในการเชื่อมโยงข้อมูลต่างๆ ของทุกภูมิภาคของโลกเข้าด้วยกัน ผู้บริหารจะต้องแสดง บทบาทอย่างเต็มที่และใช้กลยุทธ์และเทคนิคการบริหาร ระดับสูงจึงจะสามารถนำพาองค์กรสู่ความสำเร็จ

ธีระ รุณเจริญ, (2560) กล่าวว่าในการดำเนินการศึกษาเรียนรู้ ผู้บริหารและครูจะต้องปรับเปลี่ยนบทบาทใหม่ๆ ดังนี้ 1) มีภาวะผู้นำการเรียนรู้ 2) ร่วมกันพัฒนาสมรรถนะในการเรียนรู้ของนักเรียน 3) เน้นการให้โอกาสนักเรียนสร้างสรรค์สิ่งใหม่สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจและให้ปฏิบัติจริง 4) จัดหาเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ 5) พัฒนาทักษะพื้นฐานของนักเรียนเช่น การคิดริเริ่มสร้างสรรค์การคิดอย่างพินิจพิเคราะห์ การสร้างสรรค์นวัตกรรมการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะที่เหมาะสมกับตนเอง 6) พัฒนาการ ติดต่อสื่อสารโดยใช้ Smart phone, Google classroom การใช้สื่อสังคม on line ทั้ง website และ Smart phone, การจัด e – classroom

สมชาย เทพแสง (2547) กล่าวว่าผู้นำการศึกษา ในยุคเทคโนโลยีหรือ E-Leadership ควรมีลักษณะ 10 E ดังนี้ 1) Envision ผู้นำต้องสร้างวิสัยทัศน์อย่างชัดเจน โดยเฉพาะมีความคิดสร้างสรรค์จินตนาการที่กว้างไกล เน้นการบูรณาการเทคโนโลยีในการบริหารและการจัดการ รวมทั้งการเรียนการสอน 2) Enable ผู้นำการศึกษาต้องมีความสามารถในการบริหารและการจัดการ โดยบูรณาการเทคโนโลยีในหลักสูตรโรงเรียน ระบบการบริหารการปฏิบัติงานในโรงเรียน 3) Empowerment ผู้นำการศึกษาต้องเข้าใจและหยั่งรู้ความสามารถของบุคลากรในโรงเรียนได้เป็นอย่างดีรวมทั้งสามารถกระจายอำนาจให้บุคลากรได้อย่างเหมาะสม 4) Energize ผู้นำการศึกษาต้องหมั่นจุดพลังและประกายไฟอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้เกิด พลังในการทำงาน เกิดความกระตือรือร้นชวนขวยตลอด เวลา 5) Engage ผู้นำการศึกษาต้องตั้งใจและจดจ่อต่อ การทำงาน โดยมีความมุ่งมั่นอย่างแรงกล้าเพื่อให้งานประสบผลสำเร็จ และต้องตั้งความหวังให้สูงและค่อยๆ นำองค์กรไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ 6) Enhance ผู้นำการศึกษาจะต้องยกระดับผลการปฏิบัติงานให้เกิดความ

เจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง โดยมีมาตรฐานเปรียบเทียบ (Bench Marking) ไว้อย่างชัดเจน 7) Encourage ผู้นำในยุคโลกาภิวัตน์จำเป็นต้องใช้แรงจูงใจต่อบุคลากรให้ร่วมมือร่วมใจปฏิบัติหน้าที่อย่างมีความสุข การสร้างสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เป็นมิตรจะ สนับสนุนงานให้ประสบผลสำเร็จ 8) Emotion ผู้นำต้องมีคุณภาพทางอารมณ์ มีความสามารถหยั่งรู้จิตใจของ บุคลากรและอ่านใจคนอื่นได้รวมทั้งเน้นการทำงานที่เกิดจากความพึงพอใจทั้งสองฝ่ายทั้งตนเองและบุคลากรที่ร่วมงาน สร้างทัศนคติทางบวกมีอารมณ์ขัน สุขุม รอบคอบ 9) Embody ผู้นำการศึกษาจะต้องเน้นการทำงานที่เป็นรูปธรรม เน้นเป้าหมายหรือผลงานที่สัมผัสได้ไม่ว่าจะเป็น การวางแผน การปฏิบัติงาน การสื่อสาร การติดตาม และการประเมินผล ควรใช้วิธีการที่เป็นรูปธรรมชัดเจน และ 10) Eagle ผู้นำการศึกษาเปรียบประดุจนกอินทรีที่ มองไกลและเน้นในภาพรวมกว่าการมองรายละเอียดผู้นำ ควรมองเป้าหมายและผลงานเป็นหลัก ส่วนรายละเอียดเป็นหน้าที่ของเจ้าของงานที่จะทำให้การปฏิบัติงานเกิด ประสิทธิภาพ E – Leadership หรือผู้นำในยุคโลกาภิวัตน์ จึงเป็นผู้นำยุคใหม่แห่งการปฏิรูปการศึกษา ไม่ว่าจะอยู่ในระดับกระทรวง ศึกษาธิการ ระดับสำนักงานต่างๆ รวมทั้งผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ที่สำคัญ โดยเน้น การบูรณาการเทคโนโลยีในระบบการศึกษาค้ำถึง 10 E ใน การบริหารและการจัดการโดยเฉพาะควรมุ่งคุณภาพการศึกษาเป็นเป้าสูงสุด โดยหวังว่าคุณภาพของผู้เรียน ทั้งด้านความรู้ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม และสามารถแข่งขันกับนานาชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า ผู้บริหารการศึกษาในยุคปัจจุบัน นอกจากจะต้องปรับเปลี่ยนบทบาทในหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็น การมีภาวะผู้นำการเรียนรู้ การพัฒนาสมรรถนะในการเรียนรู้ของนักเรียน การให้ออกาสักเรียนในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ การจัดหาสื่อเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การพัฒนาการติดต่อสื่อสารและการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งบทบาทเหล่านี้จะเกิดขึ้นและขับเคลื่อนให้เกิด ประสิทธิภาพได้ยากมาก หากผู้บริหารขาดข้อมูลในการสนับสนุนการตัดสินใจในการบริหารงาน และการนำเอาเทคโนโลยีต่างๆเข้ามาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง

เทคโนโลยีที่จำเป็นสำหรับนักบริหารการศึกษา

กุลณี ทองจันทร์ (2555): กล่าวว่า ในวงการบริหารงานต่างๆโดยเฉพาะในวงการบริหารงานธุรกิจ ซึ่งมีการแข่งขันกันสูงได้นำเอานวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารกันเป็นอันมาก เพื่อให้ การจัดเก็บข้อมูลและการจัดการข้อมูล ต้องการความถูกต้องและรวดเร็วสูงให้การบริหารมีประสิทธิภาพสูง ประหยัดสุดและได้ประสิทธิผลสูงสุด

ผู้บริหารยุคใหม่ทุกระดับจึงนำนวัตกรรมเทคโนโลยีมาใช้กันอย่างแพร่หลาย ผู้บริหารระดับสูงใน องค์การต่างๆ ในวงการการบริหารการศึกษา นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศก็เข้ามามีบทบาทมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคของการปฏิรูปการศึกษา ผู้บริหารการศึกษายุคใหม่ต่างก็นำนวัตกรรมและเทคโนโลยี สารสนเทศมาใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการศึกษากันมากขึ้นเพื่อให้ประสบผลสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพสูง อาทิ เช่น

1. การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในการตัดสินใจ การตัดสินใจที่ดีจะต้อง รวดเร็วและไม่ผิดพลาด และการตัดสินใจที่รวดเร็วและไม่ผิดพลาดนั้น จำเป็นต้องมีข้อมูลสารสนเทศที่เป็น ปัจจุบันไม่ล้าสมัย มีจำนวนมากเพียงพอ และสามารถนำมาใช้ได้ง่ายและรวดเร็ว ระบบสารสนเทศที่ผู้บริหาร นำมาใช้ในการตัดสินใจ มีดังนี้

- 1.1 ระบบสารสนเทศสำหรับผู้บริหาร (Executive Systems) หรือ “EIS” ในบางครั้งอาจ เรียกว่า “ระบบสนับสนุนผู้บริหาร” (Executive Support Systems) หรือ “ESS” ระบบ EISเป็นระบบที่ ออกแบบและพัฒนาขึ้นมาเพื่อจัดเตรียมสารสนเทศที่เหมาะสมในการตัดสินใจของผู้บริหารระดับสูงช่วยให้

ผู้บริหารสามารถทำความเข้าใจปัญหาอย่างชัดเจนและสามารถตัดสินใจเลือกแนวทางแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ระบบสนับสนุนการตัดสินใจ (Decision Support) หรือ DSS ระบบ DSS เป็นระบบที่ออกแบบและพัฒนาขึ้นมาเพื่อใช้สนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหารระดับกลาง ระบบ DSS จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการตัดสินใจของผู้บริหารโดยประมวลผลและนำเสนอข้อมูลที่สำคัญต่อการตัดสินใจตลอดจนประเมินทางเลือกที่เหมาะสมภายใต้ข้อจำกัดของแต่ละสถานการณ์เพื่อให้ผู้บริหารใช้สติปัญญา เหตุผล ประสบการณ์และความคิดสร้างสรรค์ของตนวิเคราะห์และเปรียบเทียบทางเลือกให้สอดคล้องกับปัญหาหรือสถานการณ์นั้นๆ

2. การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงานทางไกล มีการนำสื่อหลายอย่าง เช่น โทรศัพท์มือถือ โทรสาร วิทยุ โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์และเครื่องมือสื่อสารโทรคมนาคมมาใช้ในการติดต่อการสื่อสารและการบริหารงานทางไกลได้สะดวกรวดเร็ว ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายเป็นอันมาก ถึงแม้จะอยู่ไกลกันก็สามารถทำงานร่วมกันประชุมร่วมกันได้โดยใช้ Teleconference เป็นต้น

3. การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา ปัจจุบันสถานศึกษาหลายแห่งพัฒนาระบบสารสนเทศ เพื่อใช้ในการบริหารงานด้านต่างๆ ทั้งการบริหารงานวิชาการ การบริหารกิจการนักเรียน การบริหารงานบุคลากร การบริหารงานธุรการ การเงิน พัสดุ ครุภัณฑ์ การบริหารงานอาคารสถานที่และการบริหารงานชุมชน

4. การสร้างเครือข่ายข้อมูล (Network) ด้วยระบบสารสนเทศ เครือข่ายนี้จะช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทยเป็นอันมาก ปัจจุบันมีโครงการเครือข่ายคอมพิวเตอร์โรงเรียนมัธยม (School net) ซึ่งเป็นโครงการที่เกิดขึ้นตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์คอมพิวเตอร์แห่งชาติ ได้นำแนวพระราชดำริมาดำเนินการร่วมกับหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดกรมสามัญศึกษา (เดิม)

5. การนำนวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการศึกษา ในปัจจุบันผู้บริหารหน่วยงานทางการศึกษานำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการศึกษาให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้หลายอย่าง อาทิเช่น อินเทอร์เน็ต จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ การจัดทำ Website ของสถานศึกษาการใช้โปรแกรม SPSS การทำ PowerPoint เป็นต้น

จากการศึกษาพบว่าเทคโนโลยีนั้นเกิดจากการนำเอาความรู้ เทคนิค และกระบวนการใหม่ๆ มาใช้เพื่อแก้ปัญหาที่งานในด้านต่างเพื่อให้การดำเนินงานนั้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การนำเทคโนโลยีมาช่วยในการบริหารการศึกษา เราจึงเรียกว่าเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา โดยที่การบริหารการศึกษานั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารจะต้องได้รับข้อมูลและสารสนเทศเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจที่อย่างรวดเร็วและถูกต้อง นอกจากนั้นแล้วข้อมูลและสารสนเทศนั้นต้องเป็นปัจจุบันด้วย เพราะหากผู้บริหารไม่ได้รับข้อมูลและสารสนเทศที่ถูกต้องแล้วก็อาจทำให้การตัดสินใจเกิดความผิดพลาดได้ การใช้เทคโนโลยีเข้ามาจัดการกับข้อมูลจึงเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้การบริหารจัดการศึกษาให้เป็นไปด้วยความสะดวกและรวดเร็วและทำให้การบริหารจัดการเป็นเรื่องที่ง่ายขึ้น แต่อย่างไรก็ตามไม่ว่าสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเหล่านั้นจะดีเพียงใด トラบใดที่ผู้บริหารและครูในสถานศึกษา ยังไม่เข้าใจในการใช้ประโยชน์ ไม่รับรู้หรือรับทราบ ไม่ติดตามข่าวสาร ไม่เคยใช้หรือเคยชินกับเทคโนโลยีเหล่านั้น ก็จะทำให้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเหล่านั้นไม่ถูกนำไปเผยแพร่ในสถานศึกษาหรือไม่สามารถกำหนดนโยบายหรือวางแผนพัฒนาระบบการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม จากที่กล่าวมาจะเห็นว่า เทคโนโลยีที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารการศึกษาก็คงไม่พ้นเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

รายการอ้างอิง

- เสาวลักษณ์ พิสิษฐ์ไพบูลย์. (2559). **ขับเคลื่อนการศึกษาไทยสู่ไทยแลนด์ 4.0**. สืบค้น 14 กรกฎาคม 2562, จาก <http://www.thaihealth.or.th/Content/33499%-ขับเคลื่อนการศึกษาไทยสู่%ไทยแลนด์%204.0.html>
- ธีระ รุญเจริญ. (2562) **ทิศทางการจัดการศึกษาเรียนรู้สู่การศึกษา 4.0 ในยุคดิจิทัล**. บริหารการศึกษากับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่การศึกษาในยุคดิจิทัล ชุดที่ 1, หน้า 9.
- ศศิธรดา แผงไทย. (2559) **บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21**.วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย, ปีที่ 6 (ฉบับที่ 1) หน้า 11
- วิจิตร ศรีสะอาด. (2517) **ศิลปะศาสตร์กับวิชาชีพ** ใน รายงานการสัมมนา เรื่อง ภารกิจของมหาวิทยาลัยที่สังคมไทยมุ่งหวัง (น. บ.19-บ.26). พิษณุโลก: โครงการพัฒนามหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.
- ปทีป เมธาคุณวุฒิ. (2544). **เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถาบันอุดมศึกษา**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สมเดช สวานดี. (2553). **การนำเสนอรูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้นแบบ** สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุบลราชธานีเขต 5.วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
- ถวิล เกษสุพรรณ. (2552). **การศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก** สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุบล เขต 5. ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ก่อ สวัสดิพิพาณิชย์. (2517). **เทคโนโลยีทางการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ.(2552) **เทคโนโลยีการศึกษา** สืบค้น 21 กรกฎาคม 2562 จาก https://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=9738&Key=news_research
- ผดุงยศ ดวงมาลา. (2523).**การสอนวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษา**. สงขลา: ภาควิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. **ปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542**. กรุงเทพมหานคร : บุญศิริการพิมพ์, 2545.
- ธีระ รุญเจริญ. (2553). **ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา** (ฉบับปรับปรุง) เพื่อปฏิรูปรอบสองและประเมินภายนอกกรอบสาม.กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.
- สาริตา เจนเขว่า, เสวียน เจนเขว่า(2560) **การเป็นนักบริหารมืออาชีพในยุคไทยแลนด์ 4.0** สืบค้นเมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2562 http://journal.nmc.ac.th/th/admin/Journal/2560Vol11No3_808.pdf
- กุลนที ทองจันทร์ (2555) **ผู้บริหารยุคใหม่กับเทคโนโลยีสารสนเทศ** สืบค้นวันที่ 15 กรกฎาคม 2562 <https://www.gotoknow.org/posts/429105>
- สมชายเทพแสง. (2547) “E-Leadership:ผู้นำการ ศึกษาในยุคดิจิทัล”, วารสารวิชาการ.1 (มกราคม มีนาคม 2547), 55-62
- ธีระ รุญเจริญ,(2560) **การศึกษาเรียนรู้ยุคดิจิทัล** เอกสารประมวล องค์ความรู้ประกอบการศึกษา
- Good, C.V. 1973. Dictionary of Education. New York : McGraw-hill Book.
- Ejimofofor, F. O. (2007). Principals' Transformational Leadership Skills and Their

Teacher’s Job Satisfaction in Nigeria. Dissertation Ph.D. Thesis in Philosophy. Cleveland State University : Nigeria.

Lee, D. M. (2008). Essential Skills for Potential School Administrators: A Case

National Association of Secondary School Principals (NASSP). (2013). Breaking Ranks : 10 Skills for Successful School Leaders. [Online]. Available from : https://www.nassp.org/Content/158/BR_tenskills_ExSum.pdf